

Vaccination mot mässling

1.1.1 Bakgrund

Mässling är en mycket smittsam virussjukdom som ger hög feber, hosta och utslag. I ungefär 20 procent av fallen leder infektionen till en eller fler komplikationer som öroninflammation, lunginflammation eller hjärninflammation. Dessa är vanligast hos barn yngre än 5 år samt vuxna över 20 år.

Risken att smittas av mässling och röda hund i Sverige är låg, eftersom sjukdomarna inte längre cirkulerar. Utomlands är risken att smittas högre. Vaccination mot mässling-påssjuka och röda hund ingår i grundskyddet vid utlandsresor. Eftersom alla tre sjukdomarna fortfarande cirkulerar i många länder i världen, varav flera är populära turistmål, är det viktigt att se över sitt skydd.

1.1.2 Rekommendationer för vaccination av vuxna

Tabell. Sannolikhet för genomgången mässling respektive vaccination mot mässling utifrån födelseår, för personer uppvuxna i Sverige

Födelseår	Haft mässling?	Tidigare erbjuden vaccination?
Före 1960	I stort sett alla har haft mässling	Nej. Studier i regionen visar att 95% inom denna grupp som uppgivit att de inte är vaccinerade och inte haft mässling ändå är immuna.
1960-1969	Nästan alla har haft mässling	Personer födda i slutet av 1960-talet kan ha erbjudits vaccination i förskoleåldern om de inte redan hade haft mässling.
1970-1974	Många har haft mässling	En del har vaccinerats med mässlingsvaccin under andra levnadsåret. De flesta har vaccinerats med en dos MPR-vaccin i skolan. Majoriteten har alltså fått minst en dos vaccin mot mässling.
1975-1980	En avtagande andel har haft mässling	Nästan alla har vaccinerats med mässlingsvaccin under andra levnadsåret. De flesta har även vaccinerats med en dos MPR-vaccin i skolan. Majoriteten har alltså fått två doser vaccin mot mässling.
1981 och senare	De flesta har inte haft mässling	Nästan alla har fått två doser MPR-vaccin.

För den som inte har kvar sitt vaccinationskort och inte kommer ihåg om de vaccinerats eller haft sjukdomen kan vaccination ske utan föregående immunitetskontroll. Serologi för att kontrollera immunitet tas bara om det finns kontraindikation för vaccination.

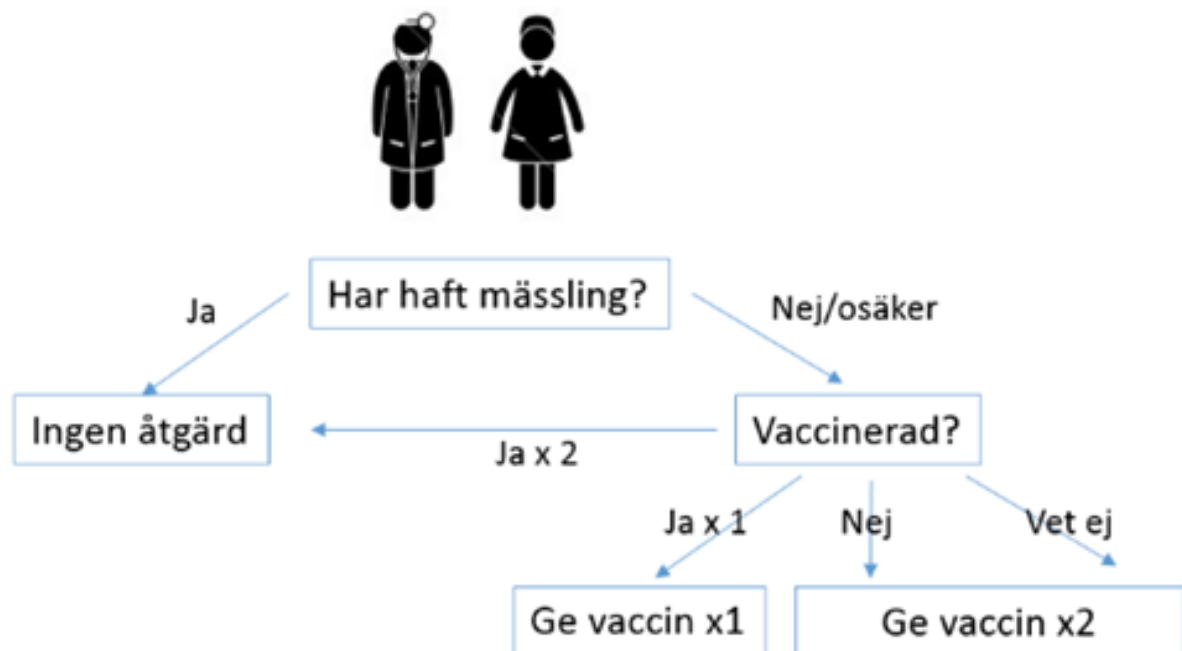
1.1.3 Kontraindikationer mot mässlingvaccination:

1. Graviditet
2. Anafylaktisk reaktion efter intag av ägg eller känd överkänslighet mot vaccinkomponent
3. Nedsatt immunförsvar på grund av sjukdom eller läkemedel
 - kemo- och/eller strålterapi samt behandling med immunosuppressiva läkemedel (bland annat: steroider motsvarande > 15 mg prednisolon, biologiska läkemedel senaste 3 månader). Ge **inte** vaccin vid osäkerhet rörande grad av immunsuppression

Vid infektion med hög feber bör man vänta med vaccination.

1.1.4 Genomförande

För fullgott, bestående skydd mot mässling kan man antingen haft sjukdomen eller bör man ha fått två doser vaccin. Doserna ges med minst fyra veckors mellanrum, men intervallet mellan doserna kan vara betydligt längre, som det till exempel är inom barnvaccinationsprogrammet.

Priorix är det vaccin som för närvarande är upphandlat i Region Jämtland Härjedalen. Ges som injektion 0,5 ml subkutant, men kan också ges intramuskulärt i deltooidregionen. Samma dos till vuxen som barn. Vuxna får betala för sin vaccination. Kostnad vaccin 55 kr + besöksavgift 300 kr.

1.1.5 Vaccination av spädbarn inför resa utomlands

Vid resa till länder där mässling förekommer bör man vaccinera barnen tidigare än 18 månaders ålder, vilken är den ålder då vaccinationen erbjuds enligt barnvaccinationsprogrammet. Vaccination rekommenderas inför resa generellt från 9 månaders ålder, men på speciell indikation kan man vaccinera redan från 6 månaders ålder. Om man ger en dos tidigare än 12 månaders ålder, räknas detta som en extrados. Barnet bör i dessa fall få en dos under det andra levnadsåret, t.ex. vid den vanliga tidpunkten vid 18 månaders ålder. Dosen i årskurs 1-2 ges som vanligt.

1.1.6 Skyddseffekt

En dos MPR-vaccin ger skydd mot mässling, påssjuka och röda hund hos cirka 95 procent av alla vaccinerade individer. Två MPR-doser krävs för ett långvarigt skydd mot alla tre sjukdomarna.

1.1.7 Biverkningar

Eftersom MPR-vaccinet är ett så kallat levande försvagat vaccin, med kvarstående förmåga att föröka sig, så kan det orsaka en försvagad form av en sjukdom. Denna är inte smittsam. Besvären brukar vara lindriga och gå över på några dagar. Feber och ett blekt utslag 7-12 dagar efter vaccination förekommer hos 5-10 procent. Personer som haft mässling eller som har en vaccinorsakad immunitet, får inte denna reaktion, bara den som varit helt oskyddad. Biverkningsfrekvensen är alltså lägre om vaccinationen "sker i onödan".